

MARC: L'EVANGELI DEL CICLE B

Els diumenges d'aquest any 2021 (que segons la litúrgia pertanyen al cicle B) anirem llegint principalment l'evangeli de Marc. I, com que és el més breu dels quatre evangelis, el complementarem alguns diumenges amb l'evangeli de Joan. Per això us ofereixo algunes pistes que us ajudin a gaudir de la seva lectura.

Amb molta probabilitat, l'evangeli de Marc és el més antic dels quatre que hi ha en el Nou Testament. Si és així, el seu autor és el creador d'aquest gènere literari peculiar, que combina la narració de fets basats en la vida de Jesús de Natzaret i la proclamació cristiana que el reconeix com a Messies i Fill de Déu.

En realitat, no coneixem l'autor de l'evangeli, encara que potser és Joan, l'anomenat Marc, citat el llibre dels Fets dels Apòstols com un dels primers cristians de Jerusalem, i després com a col·laborador de l'apòstol Pau (Fets 12,12.25; 15,37.39). La tradició cristiana el recorda també com a acompanyant de Pere (1 Pe 5,13). Si bé no està demostrat, des de temps antics s'ha pensat que Marc va escriure el seu evangeli per a cristians de Roma o dels seus voltants, uns 30 o 40 anys després de la mort de Jesús.

En qualsevol cas, Marc s'adreça a persones que no són d'origen jueu. Per això tradueix les paraules aramees que conserva en el text i explica alguns costums jueus. En aquest mateix sentit, són escasses les citacions directes de l'Antic Testament, tot i que l'autor no deixa de mostrar de diverses maneres que en Jesús es compleixen els anuncis dels profetes i les esperances del poble d'Israel.

L'evangeli de Marc té les característiques d'una narració senzilla i popular. El vocabulari és concret i limitat. Els diversos episodis són explicats en general de manera breu i directa, sovint amb detalls pintorescos, i es passa amb rapidesa d'una escena a una altra. Abunden els verbs de moviment i les frases curtes, cosa que dóna una gran vivesa i dinamisme al text. En molts aspectes es constata una gran proximitat a la narrativa oral.

El relat de Marc es pot considerar format per dues parts principals. La primera presenta la manifestació progressiva de Jesús com a Messies, ambientada en la regió de Galilea (1,1-8,26): Jesús, amb els seus miracles i amb el seu ensenyament va revelant la seva identitat, però les reaccions davant d'ell són molt variades, des de l'admiració de la gent fins al rebuig decidit dels fariseus i els mestres de la Llei, passant pel seguiment constant però barrejat d'incomprensió dels deixebles. Al centre de l'evangeli, hi ha la confessió de Cesarea de Filip (8,27-30), en la qual Pere reconeix Jesús com a Messies. La segona gran part està orientada cap a Jerusalem (8,31-16,8). En el camí de Galilea a Jerusalem, Jesús anuncia repetidament la seva mort i la seva resurrecció i instrueix els deixebles sobre el sentit del seguiment. Un cop arribats a la ciutat, Jesús continua la seva activitat i el seu ensenyament en el temple, on s'agreuja ràpidament el conflicte amb les autoritats jueves, que desembocarà en la seva condemna a mort: l'evangeli arriba al seu punt culminant en el relat de la passió (Mc 14-.15) i l'anunci de la resurrecció (Mc 16,1-8).

Així, doncs, l'atenció de l'evangeli se centra totalment en Jesús. Marc explica sobretot accions de Jesús; també posa en relleu el seu ensenyament, però sense presentar-ne gairebé mai el contingut concret. El tema de fons és la identitat de Jesús. Des del mateix títol de l'escrit (Mc 1,1) se'l presenta com a Messies i Fill de Déu, però la intenció de l'evangelista sembla la de portar el lector a preguntar-se qui és realment per a ell Jesús, i si ha entès de debò què significa creure en ell. En diverses ocasions Jesús prohibeix que es divulguin els seus miracles, o que es digui que ell és el Messies. Segurament, l'objectiu és evitar que la gent es fixi només en els aspectes atractius i que tingui una idea falsament gloriosa de Jesús.

Per això, tot el relat està orientat cap a la mort i la resurrecció, que constitueixen el punt culminant de l'evangeli. La veritable identitat de Jesús es manifesta paradoxalment en la creu, on ell dóna la vida per salvar tothom, i en la resurrecció que hi va íntimament unida. Jesús no és el Messies victoriós, el líder que vol ser honorat i aclamat pel seu poble, sinó el qui es posa totalment al servei dels altres i només arriba a la glòria passant per la donació de la seva pròpia vida en la creu.

Un altre tema important en l'evangeli, lligat amb l'anterior, és el paper dels seguidors de Jesús. Des del l'inici de la seva activitat, ell crida algunes persones, que ho deixen tot per anar amb ell, i l'acompanyen en el seu camí per Galilea i fins a Jerusalem. Tanmateix, aquests deixebles tenen grans dificultats per comprendre qui és realment Jesús i els costa d'acceptar que hagi de morir de forma ignominiosa a mans dels seus adversaris. Fins i tot arriben a abandonar-lo en el moment en què és detingut. Jesús no deixa de repetir-los, amb les seves paraules i amb el seu exemple, que també ells, per ser seguidors seus, han d'adoptar una actitud de servei i han d'estar disposats a donar la vida (cf. Mc 10,43-45).

Una bona clau de lectura de l'evangeli de Marc és anar observant les reaccions de tota mena que tenen davant Jesús els diversos personatges que hi van apareixent (sorpresa, admiració, dubte, incomprensió, rebuig...). I, sobretot, tenir sempre present la pregunta que Jesús planteja als deixebles ben bé en el centre de l'evangeli: «¿I vosaltres, qui dieu que sóc?» (Mc 8,29): cada un dels episodis recollits per Marc vol ser un element més que ajudi a cadascú a anar responent, amb la pràctica i no tan sols en teoria, aquest interrogant fonamental.